

Поле бою під Гастінгсом

Генріх Гейне

Печально вальтгамський абат
Зітхнув у тяжкому болі,
Коли почув, що короля
Гарольда вбито в полі.

Ченців Асгода й Айльріка він
Під Гастінгс звелів послати:
Гарольдове тіло вони між мерців
Повинні були відшукати.

Та швидко ченці повернулись назад
І заголосили: "Панотче,
Душа від печалі у грудях болить,
Бо жити вона не хоче.

Загинув у полі достойний муж,
Негідний звитягу святкує.
Мерзотники й ланці шматують наш край,
І плач наш за волею — всує.

Британськими лордами стали уже
Вошиві й немиті норманни,
І в рицарських шпорах кравець із Байе
Від нас вимагає пошани.

О, горе нам, саксам, кому з давнини
Земля ця за вітчину править!
О, горе святим нашим, бо в небесах
Зуміють і їх знеславить.

Аж ось коли ми зрозуміли, чому
Комета минулим літом,
Кривава, на огненній мітлі
Промчала над цілим світом.

Збулося під Гастінгсом вночі
Лихе віщування долі.

Удвох ми були там і труп короля
Даремно шукали в полі.

Шукали його ми там цілу добу
Між саксів, ранами вкритих:
Немає Гарольда, нема короля
Під Гастінгсом між забитих!"

Так Асгод сказав, так Айльрік сказав,
І гірко абат руками
В риданні сплеснув і раптом замовк,
Збираючись з думками.

"У Грінфільді,— він тихо сказав,-
У нетрях лісу і нині
Едіт Лебедина Шия живе
В убогій своїй хатині.

Дали їй це ім'я тому,
Що шию струнку лебедину
Красуня мала; колись Гарольд
Любив її єдину.

Він довго любив її і гаряче,
Та згодом забув про неї.
Давно те було, та забуть не змогла
Вона любові своєї.

По неї ідіть — хай з вами разом
В дорогу вона рушає.
Під Гастінгсом мертвого короля
Жіночий зір відшукає.

В абатство сюди принесіть короля.
Мерщій же, мерщій в дорогу!
Ми тіло його віддамо землі,
За душу ж помолимось богу".

І рушили знову похмурі ченці,
Халупу знайшли убогу.
"Едіт Лебедина Шия, вставай,

Збирайся з нами в дорогу!

Нас герцог нормандський в бою переміг,
Були в нас великі жертви —
Під Гастінгсом між убитих бійців
Лежить король наш мертвий.

Вставай же, ми тіло холодне його
Відтіль за наказом абата
Повинні удвох принести в монастир,
Щоб з честю там поховати".

Едіт Лебедина Шия мовчить —
В дорогу збирається в тиші.
Іде вона з ними, і вітер нічний
Їй сиве волосся колише.

Босоніж вона болотами іде,
Лісами, втрачаючи сили.
Удосвіта скелі крейдяні
Під Гастінгсом забілили.

Аж ось розтанув ранковий туман,
Що саваном ліг на далеч;
З жахливим криком піднялась
Над полем бою галич.

Лежало багато тисяч людей
Скривавлених в дикому полі,
Між коней побитих лежали вони —
Побиті, скалічені, голі.

Едіт Лебедина Шия бреде
В крові на Гастінгські схили,
І погляди пильних її очей
Летять навкруги, мов стріли.

Шукає вона, і лише вороння
Злітає навкруг несите,
За нею ченці — їх ноги давно
Не в силі уже носити.

Вже темінь у полі вставала нічна,
І місяць світився лише,-
Нещасної жінки нелюдський зойк
Прорізав мертву тишу.

Едіт Лебедина Шия знайшла
У полі Гарольдове тіло.
Вона не плаче, вона мовчить,
Неначе в ній все заніміло.

Цілує в чоло, цілує в уста,
В обіймах його стискає,
Цілунками груди короля
Й криваві рани вкриває.

Знаходить вона на його плечі
Знайомі маленькі шрами,
Таємні сліди молодої жаги,
Любові її й нестями.

Тим часом ноші із жердин
Кінчають ченці складати,
Щоб мертвого свого короля
На них з бойовища забрати.

В абатство вони короля несуть
Шляхом далеким останнім.
Едіт Лебедина Шия іде
За мертвим своїм коханням.

Співає вона погребний псалом,
Побожністю спів її диха,
А голос так страшно лунає вночі,-
Ченці підспівують стиха.